

Bouwen aan .....

Hems Zwier
Blogs 2013

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Wie is Hems Zwier?	3
Voorwoord	4
Een verloren generatie .... gaat nooit alleen!	5
Leef je leven als een ... landgoed!	7
Over slaapkamergeheimen .... en andere ongemakken!	9
Sociale Innovatie ... voorbij de hype begint vertrouwen!	11
Wij de overheid ... een tango vol verlangen!	14
Nabijheid en mededogen ... waarde(n) van vernieuwing!	16
Rewiring democracy in a digital age	18
Democracy needs the 3rd space	20
Het social Innovation Lab	22

Wie is Hems Zwier?

10 januari 2014

Avonturier naar het hart van mens en organisatie.

Bedenker van nieuwe 'leer- werk- en *ont-moetings-concepten*' zoals het Social Innovation Lab en De Zomerschool.

De huidige tijd is er één van verandering! We kruipen over de rand van een epistemologisch breukvlak. Later roepen we misschien; 'dat was het moment dat de verandering zichtbaar werd'

Op die roerige rand van een nieuwe tijd ben ik geboeid door alle ontwikkelingen die haar zichtbaar maken. *Geen makkelijke tijd, maar wel een uiterst spannende!* Mij tref je aan op plaatsen waar mensen denken dat het nog beter kan én de menselijke maat, talent en het zelforganiserende vermogen van de mens centraal staan.

Samen werken aan de ontwikkeling van nieuwe concepten gericht op de eisen van deze tijd. We gaan het anders, eenvoudiger doen en dat vraagt om moderne concepten. Concepten waarbij de eigen kracht, het talent en de ambitie van de mens centraal staan, waarbij vanuit de verbinding van 'sterkten' gekeken wordt naar uitdagingen.

Vernieuwen, verbinden, leiderschap, co-creatie, passie, 'anders denken, anders doen' zijn belangrijke sleutelwoorden bij de uitdagingen die ik graag oppak. Op zoek naar nieuwe paden zonder de gebaande te veronachtzamen!

In alles werk ik vanuit waarderend onderzoekende principes. Naast mijn werk als organisatieadviseur ben ik fervent blogger, spreker en als 'guest lecturer' verbonden aan het Windesheim Honours College en het Honours Programme.

Twitter www.twitter.com/HemsZwier
Site www.HemsZwier.nl
Site www.socialinnovationlab.nl
Linkedin <http://nl.linkedin.com/in/hemswzier>
Email Hems@me.com
Telefoon 06 211 008 91

Voorwoord

Een blogboek! Een verzameling van blogs die ik in 2013 schreef op Mindz.com. Het vierde jaar alweer. Het was wederom een jaar van verbazing, van crisis, maar ook van overvloed, van liefde, groot en klein leed. In mijn blogs heb ik er naar gekeken vanuit mijn passie 'Anders denken, Anders doen' Door de ooghalen en van opzij kijken naar de uitdagingen die voor ons liggen. Dwarsdenken met een vleugje humor, maar altijd met een serieuze ondertoon.

Leiderschap, leven als een landgoed, de hype rond sociale innovatie, the 3rd space, storytelling, denken, dromen, passie, het begrip tijd en nieuwe waardesystemen zijn onderwerpen die voorbij kwamen in mijn blogs. En dit jaar voor het eerst de 'one take' videoblogs geschoten met de iPhone.

Ik heb genoten van het jaar 2013. Hele mooie momenten meegemaakt, mij heerlijk kunnen verbazen! Mooie projecten en adviestrajecten kunnen doen met het *Social Innovation Lab*. Het World Forum for Democracy van de Raad van Europa, waar studenten als reporters optraden voor het nieuwe internationale Society 3.0 Magazine was zeker één van de hoogtepunten. Het Lab groeit en wordt volwassen. En niet onbelangrijk, gaat steeds grotere uitdagingen aan. Het was meer dan *de mooiste waard* dit jaar!

In 2014 wil ik in een aantal uitdagende projecten vier begrippen onderzoeken omdat ik denk dat deze heel belangrijk worden in de transitie (of misschien zelfs de *transformatie*) die we de komende jaren gaan meemaken. **Vertrouwen, Overvloed, Verbinding** en het denken vanuit Essentie. Begrippen die dit jaar zeker gaan terugkomen in mijn blogs.

Graag dank ik de Mindz Community voor het mooie platform en het geweldige enthousiasme waarmee de leden van deze netwerkcommunity elkaar bejegenen! Waardevolle contacten met denkers en doeners, samen op weg naar Society 3.0.

Ik wens iedereen een geweldig meeslepend 2014 en natuurlijk veel leesplezier!

Hems Zwier

De blogs uit dit blogboek, alsmede het gehele blogboek, kunnen gedeeld en verspreid worden mits de bron wordt vermeld. Zie voor de volledige licentie tekst de onderstaande Creative Commons link. De foto's uit het blogboek vallen onder copyright © en mogen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hems Zwier niet afzonderlijk gebruikt worden.

Dit werk is uitgebracht onder een [Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel 3.0 Nederland licentie](#)

Een verloren generatie .... gaat nooit alleen!

Zondag 24 februari

Hardlopen in de sneeuw! Lekker! Prachtig witte paden en knerpende geluiden. Toch kijk ik uit naar de lente. Dat alles weer losgaat, ontluikt en in volle bloei komt.

Elk jaar weer. Jaar na jaar lente. Niemand die zich afvraagt of het ooit winter zal blijven. Zeg maar een permanente vorstperiode. Kleine en grote ijstijd, van die tijden.

Een duivels verbond

De seizoenen staan vast. De start kan variëren, maar komen zal ze die lente. En dan denk ik ineens aan al die jongeren. De jeugd, de toekomst! In de prille lente van hun bestaan. Bloeien en groeien op jacht naar de rijkdom van hun zomer! Talenten ontdekken, gebruiken, verrijken. Ken je dat? Zie je het beeld voor je? Blijje jeugd op weg naar hun, maar ook onze toekomst. Soms lijken de ouderen dat over het hoofd te zien. Ons welzijn hangt voor 100 procent af van het succes van hun jacht naar hun geluk. Een eeuwig en duivels verbond. De ouderen verzorgen de jongeren en dan plots is het andersom! De jongeren verzorgen de ouderen.

Een verloren generatie gaat nooit alleen!

Cycli van seizoenen, cycli van leven. De natuur laat zien dat die cycli bestaan. En dat er geen ontkomen aan is. Wij zijn gebonden in grotere gehelen die onverdroten doorbewegen. Tijd en beweging!

Zie je het voor je? Zie je het belang? Snap jij dan dat wij lijken te accepteren dat er 'generaties' verloren gaan? Dat het nieuws bijna dagelijks vol zit met statistiek en verhalen van jeugd die werkloos is, die kansloos is. We nauwelijks meer de schouders ophalen als nieuwslezers het hebben over 'de verloren generaties'? Zijn wij collectief het simpele systeem van elkaar opvolgende seizoenen, generaties, vergeten. Zijn wij zo ver los gezongen van de werkelijkheid?

Nu heb ik een vol vertrouwen in het reinigende vermogen van systemen. Ik geloof niet zo in verloren generaties! Generaties pikken dat namelijk niet. Vermoedelijk zal de jeugd zijn weg wel vinden. Nieuwe wegen en nieuwe kansen zoeken en hun toekomst zelf wel uitvinden. Maar is dat handig? Levert dat de solidariteit tussen generaties op die we nu zo hard nodig hebben?

Verbind generaties, disciplines en werelden!

Natuurlijk kan het anders. Verbind die generaties met elkaar! Verbind disciplines, kunst, wetenschap, overheid, bedrijfsleven. Leer van elkaar, gebruik elkanders kracht. Verbind 'de ervaring en de wijsheid' met de 'tomeloze energie en nieuwe ideeën'. En dan doel ik niet op de one-happy-family-gedachte, hoewel dat natuurlijk altijd mag, maar op gelijkwaardige bondgenootschappen tussen generaties. Maar ook tussen organisaties, overheden en burgers. Echt vanuit kracht kijken naar gemeenschappelijke doelen!

Gezamenlijk werken aan werk voor alle generaties. Geen jeugdwerkloosheid, geen duimen draaiende ouderen. Geen kansloze jongeren of ouderen. Werken aan zorg, werken aan onderwijs, werken aan werk. Deze tijd levert alle mogelijkheden tot verbinding. Kijk niet naar de crises, maar kijk naar de waarde en waarden. Nog nooit hebben zoveel gebouwen leeg gestaan. Allemaal plekken klaar voor (meer)waarde!

Prototype the future!

Een tijd vol uitdagingen voor social entrepreneurs, maar eigenlijk voor iedereen! Ouderen, jongeren, overheid, bedrijven en instellingen. Tijd om te zoeken naar nieuwe wegen, pas je aan! Verbind oude systemen met nieuwe, breng ze samen! Pak het beste van beide, probeer en leer! Prototype the future! Denk in integrale systemen, kijk naar het totaal, betrek en leer! Want wie de grotere systemen niet ziet voelt sneller dan verwacht de blaren!

Leef je leven als een ... landgoed!

vrijdag 15 maart

Koud! Een dun zonnetje geeft net geen warmte. Ik loop over een landgoed. Dit keer op uitnodiging. Niet even, maar vier dagen om te ervaren wat een landgoed met je doet! Ik hoor je denken 'Een landgoed, ja en?' Een stuk grond, bos, wat water, misschien een kasteel of landhuis en wat bankjes voor de wandelaar. Zelden heb ik in vier dagen

meer geleerd, vielen puzzelstukjes mooier samen.

Ecosystemen verheffen

Wandelen en praten bij een haardvuur scherpt de geest altijd, maar hier kwamen werelden bij elkaar. Een oude wereld vol tradities en een nieuwe gericht op sociale innovatie, met beide het besef dat de toekomst gaat over ecosystemen. Fijnmazige fysieke en virtuele ecosystemen. Ecosystemen waarbij de verschillende onderdelen afhankelijk zijn van elkaar. In staat zijn elkaar te verheffen. Te verheffen naar een hoger plan, een groter doel. Klinkt best abstract of niet dan?

Lopen over een landgoed maakt het concreet, althans als je ziet wat je kunt zien, weet waarop te letten. Zie je een bos, of zie je een productiebos? Zie je een wijker of een blijver? Begrijp je waarom er staat wat er staat? Hoe de verschillende onderdelen en structuren als bij toeval verbonden, een diepere reden en oorzakelijkheid hebben.

Een stip op de horizon

Ik zie de gelaagde structuren, het land, de bebouwing, de gewassen, de arbeid, de economische dragers en de tijd. Een landgoed leert je stil te staan bij de tijd. Je horizon te verbreden. Geen korte termijn, maar lange termijn. Alle acties, veelal cyclisch, in lijn met een hoger doel. Een visie, een stip op de horizon.

Weten waarom je het doet, vanuit ambitie creëren. Het beeld in de toekomst voor je zien en het dan naar je toehalen. Een baken zien in donkere en mooie tijden. Visualisatie en het begrip dat de weg er naartoe best kronkelig kan zijn. Vol kuilen, omgevallen bomen, lekkende daken en mislukkende oogsten.

Bouwen aan meer dan een leven

Snap je wat ik bedoel? Dat doel voor ogen hebben geeft rust. Het is er, het blijft er en jij gaat het haalbaar maken. Het heeft ook iets van kathedraal bouwen. Het zal niet klaar zijn

tijdens jouw leven. Maar jouw bijdrage wel. Ooit geef je het over, geef je het door.

Ken je dat? Doe je jouw werk met die visie voor ogen? Met die lange termijn visie als leidend principe? Ga eens zitten, pak een vel papier, sluit je ogen. Stel je eens voor je bent 95, je kijkt terug op een leven dat de moeite, nee de moeite, waard was. Wat zie je? Waar heb je aan bijgedragen? Waar heb je gelachen, waar staan de tranen van in je ogen, wie staan er om je heen, waar ben je nu echt trots op?

Schrijf het op! Zo bloemrijk mogelijk, alle details die je maar kunt bedenken! Teken het, fotografeer het, maakt het zo manifest als het maar zijn kan. Mooi he! Hang het aan de muur of sla het beeld op in je grijze massa. Prachtig kompas als je het even niet meer weet. Richting zoekt in de waan van de dag!

Zou het niet geweldig zijn als je leeft als een landgoed. Beheerder van je eigen ecosysteem. Een ecosysteem dat je doorgeeft aan de toekomst. Leven in de wetenschap dat echte doelen ver voorbij jouw korte aanwezigheid liggen.

Ik daag je uit .... Leef je leven als een landgoed!

Over slaapkamergeheimen .... en andere ongemakken!

'Slaapkamerbelasting' treft arme Britten

door onze redactie buitenland

LONDEN - Het wordt door veel Britten gezien als een wrede bezuinigingsmaatregel: 'de slaapkamerbelasting'. Deze maatregel treft bewoners van sociale huurwoningen, gaat per 1 april in en heet officieel *under-occupancy penalty*. Met andere woorden, een straf op onderbezetting.

Bewoners die een te grote woning huren krijgen een korting op de huursubsidie. Eén slaapkamer teveel kost de bewoner 14 procent van de huursubsidie en bij twee slaapkamers is dat 25 procent.

Er zijn strenge normen opgesteld voor de bewoning van een sociale huurwoning. Eén- en tweepersonshuishoudens mogen een woning met één slaapkamer hebben. Twee kinderen beneden de 10 jaar moeten een slaapkamer delen ongeacht hun geslacht. Kinderen van hetzelfde geslacht moeten tot hun 15e een kamer delen. Er is kri-

tiel op de wet omdat er geen rekening wordt gehouden met kinderen die door een lichamelijke of geestelijke beperking behoefte hebben aan een eigen kamer. Zij bezetten dan wel een kamer, maar hebben daar geen recht op waardoor de ouders worden gekort op hun huursubsidie. De maatregel zal de armste Britten treffen. Hun subsidie kan met 16 pond (19 euro) per week worden gekort terwijl de werkloosheidsuitkering maximaal rond de 70 pond (83 euro) per week is. De- genen die door de maatregel worden getroffen zien hun inkomen dalen. Tenzij ze kunnen verhuizen, maar kleine huurwoningen zijn schaars.

► **Bewoners in een te grote woning worden gekort op huursubsidie. Eén slaapkamer teveel kost 14 procent**

woensdag 03 april

In de wachtkamer van de tandarts. Ik sla niets vermoedend een krant open en tref de kop 'Slaapkamerbelasting treft arme Britten'. Ja, mijn bekentenis heeft u, ik dacht aan heel andere zaken! Zeker niet aan de sterk regulerende wet die de Britse wetgever over haar onderdanen uitstort.

Ik heb een zwak voor het Britse. De stiff upper lip, de gereguleerde chaos in Londen, de keurige rijen voor de theaters. Echter het onderstaande bericht deed mij na de eerste fantasieën de wenkbrauwen fronsen.

De overheid achter de voordeur is ook in Nederland een begrip. Maar waar ligt de grens, hoe trekt je hem en met welke stoere praat gedoog of handhaaf je hem? Bijna een ethische vraag toch?

Ook in Nederland kennen wij het 'te groot' wonen in huurwoningen. Hier vooral als een gebrek aan doorstroming, waarbij de verhouding te veel verdienen en te weinig 'verhuren' wordt opgezocht. Dit voelt toch anders. Heeft een nare nasmaak. Proeft u dat ook?

Misschien komt het wel door de harde normen. Hoeveel ruimte krijgt een mens als deze van huursubsidie afhankelijk is. Twee kinderen van hetzelfde geslacht op dezelfde kamer tot het 15de jaar. Een soort ophokken. Bijzonder vind ik dat. Ik denk er rustig over na! Wat ergert mij zo? Is het misschien dat de wet niet iedereen treft, maar alleen bepaalde bevolkingsgroepen. Dat je als wetgever besluit dat je iets met de vrijheid van het individu mag als je 'subsidie' geeft. Dat het er niet toe doet hoe de persoonlijke status is van iemand, maar dat de vierkante meters tellen. Rekenkundige afrekening! Meetbaar, maar niet minder slecht verteerbaar.

Een duivels dilemma

In het Britse voorbeeld zit een duivels dilemma ingebakken. Een te groot huis, korten of verhuizen! Alleen waarheen? Er lijken nauwelijks alternatieven voorhanden. Nou heb ik de Britse wet er niet op nageslagen, maar er worden vast veel tussenmuurtjes verwijderd en verplaatsbare wandjes voor teruggezet! De Britten zouden de Britten niet zijn als ze hier niet keurige oplossingen voor bedenken.

En in ethisch Nederland?

Toch blijft de vraag hangen; 'Kan dit in Nederland'. De Nederlandse ethiek zou waarschijnlijk een breder keuzepalet kennen. Korten, kleiner wonen of verhuizen naar een krimpregio. En het dan hebben over een mobiliteitsbeginsel. Maar goed het bericht had mijn aandacht! Gelukkig kan zo iets niet in Nederland ..... toch?

Maar hou het eens vast, denk er eens over, kauw er eens op. Waar mag de overheid op ingrijpen als tegenprestatie voor een financiële bijdrage? Waar eindigt de legitieme verhouding tussen recht-en-plicht? Waar trekt het waakzaam kopje der ethiek de wenkbrauwen op. Waar steekt het voorzichtig de vinger op?

Sociale Innovatie ... voorbij de hype begint vertrouwen!

dinsdag 16 april

Het is lente! Eindelijk! Een zucht van verlichting gaat door de natuur. Bloesem knalt uit knoppen. Mooi zoals de natuur altijd het juiste moment weet te vinden. Daar is de mens al jaren naar op zoek. Elke veranderaar, vernieuwer, innovator, incubator, inspirator, navigator voorzien van modernistische kretologie zoekt naar dat juiste moment! De heilige graal van verandering!

Voorbij de hype van magische momenten

Zo nu en dan lukt het om dit magische moment te hypen. De wensdroom of frustratie van velen te voorzien van een bijna magisch etiket. Onder het uitroepen van: 'Dit is het' gaat een zucht van verlichting door vernieuwend Nederland. Eindelijk daar is de epistemologische breuk. De breuk met het oude! Het licht aan de horizon, een einde aan de systeemcrises.

Het zou te ver voeren om alle hypes van de laatste 5 jaar te benoemen en op hun waarde te schatten. Pakken we er twee! Het nieuwe werken en sociale innovatie. De eerste omdat het een mooi voorbeeld is van hoe een prima gedachte als 'laten wij het werk vernieuwen' uiteindelijk bij het vuil gezet werd omdat het vooral over gadgets, ruimtebesparing en social media workshops leek te gaan. De hype van 'Het Nieuwe Werken' brengt nu niemand meer op de been.

Jammer, want het veranderingspotentieel was enorm en is nog steeds hard nodig. Het huidige tijdsgewricht vraagt om een 'nieuw werken', maar dan vooral gericht op dieper liggende vragen. Wat is werk eigenlijk, hoe verdeel je het, hoe innoveer je het? Of beter hoe zorg je dat gezien de vraagstukken van nu ....datgene wat wij 'werk' noemen er op aan blijft sluiten. Zeg maar eerst eens terug naar de essentie; 'voor welk probleem of welke ambitie levert werk eigenlijk de oplossing'?

Voel je um? Leg werk eens aan tegen zorg, tegen educatie, tegen kwaliteit van leven, tegen duurzaamheid, tegen de droom van de kinderen van onze kinderen, dan praten we over een andere essentie en andere oplossingen! Dan spreek je over inbedding van het nieuwe

werken in de vraagstukken van nu! Dan spreek je over integraal kijken naar de wereld van nu.

Sociale innovatie een vlucht naar voren?

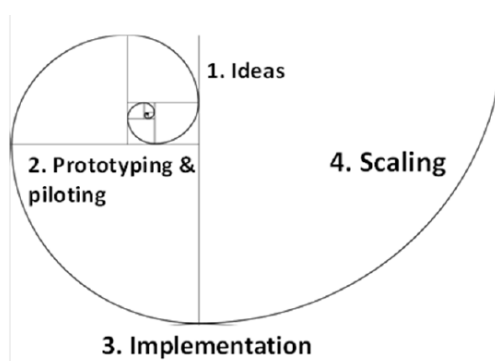
Sociale innovatie lijkt het nieuwe 'Het Nieuwe Werken'. De vlucht voorwaarts naar een nieuw concept. Gemakkelijk, want sociale innovatie kent vele gezichten en definities. En zoals de roepoetters ons doen geloven 'de tijd is er helemaal rijp voor'. Dat laatste is ook zo! De huidige systeemcrises maken dat links, rechts en in het midden ruimte ontstaat voor de gedachte dat het anders moet. Dat we nu vooral de huidige crises moeten dempen en naarstig op zoek moeten naar die fundamenteel andere setting, die maakt dat we echt op weg kunnen naar nieuwe elkaar voedende systemen. Het begrip sociale innovatie bestaat al jaren en kent een forse theoretische basis. Toch vraagt het om een definitie.

Sociale Innovatie een definitie

Laten we er de 'Guide to Social Innovation' van de EU eens bij pakken. Direct op de eerste pagina:

Social innovation can be defined as the development and implementation of new ideas [products, services and models] to meet social needs and create new social relationships or collaborations. It represents new responses to pressing social demands, which affect the process of social interactions. It is aimed at improving human well-being. Social innovations are innovations that are social in both their ends and their means. They are innovations that are not only good for society but also enhance individuals' capacity to act.

Kijk daar hou ik van! Ambitie! Helemaal van deze tijd zou ik zeggen. Sociale innovatie is dus meer dan een toeltje van het HRM department. Sociale innovatie gaat over verandering van systemen, het weven van nieuwe verbanden. De EU guide vervolgt:

Social innovation describes the entire process by which new responses to social needs are developed in order to deliver better social outcomes. This process is composed of four main elements:

- Identification of new/unmet/inadequately met social needs;
- Development of new solutions in response to these social needs;
- Evaluation of the effectiveness of new solutions in meeting social needs;
- Scaling up of effective social innovations.

Simpel, maar niet eenvoudig! Laten we deze definitie en uitwerking nou eens even

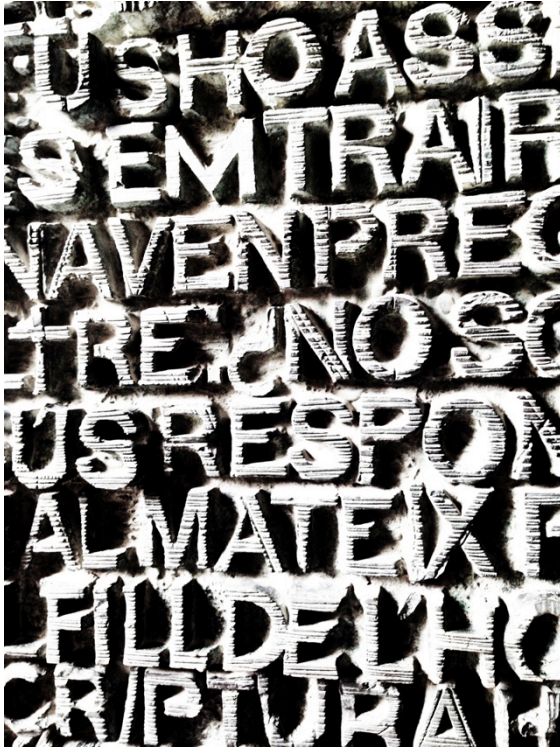
gebruiken. Zo breng je de hype tot rust. Sociale Innovatie vraagt om een proces dat deze uitdaging kan dragen zonder het proces te verstoren. Het vraagt om een proces waarbij top/down en bottom/up elkaar vinden (Appreciative Inquiry levert zo'n aanpak).

Begin klein en laat het groeien

Even terug naar het begin! Lente! Kijk naar de natuur! Laat je inspireren! Begin klein en laat het groeien! Zelfs de grootste systemen beginnen als een klein knopje. Een prachtig bloesemende boom is niet meer dan een totaal van kleine bloeiende bloempjes. Geef regelvrije ruimte, steun nieuwe initiatieven, faciliteer, schenk aandacht zonder teveel voorwaarden. Evalueer, prototype, pionier, 'fail fast' dat is het nieuwe vernieuwen!

Zet u niet vast in grootse transitie en transformatieplannen. Laat de teugels van controle vieren en geniet van het resultaat! Ga met lef de zoektocht aan! Geef de ruimte aan de 'grassroots', stuur met een pink en zie daar ..... de kracht van sociale innovatie!

Wij de overheid ... een tango vol verlangen!

zondag 19 mei 2013

Een tweet over 'de overheid in relatie tot Society 3.0'. Ben benieuwd! Twee begrippen die een voelbare spanning oproepen. De achter maatschappelijke trends aan wandelende overheid in één zin met disruptieve vernieuwing. De logge olietanker en het Long Board!

Voor de overheid is drie graden stuurboord ... drie graden stuurboord. Dat vraagt om transitie en om zekerheid. De volgende dag ga je niet voor zes graden bakboord! En Society 3.0 heeft dat disruptieve, dat dansende, dat 'het kan anders en dat gaan we doen'. Het ruilt

controle in voor vertrouwen. Gaat uit van 'toegang tot' in plaats van 'bezit van'. Kijkt naar overwaarde in plaats van schaarste. Voel je de spanning?

Wie of wat is de overheid eigenlijk?

Direct vraag ik mij af 'Overheid? Maar wie of wat is de overheid eigenlijk'. Ik vraag even rond. Een enkeling geeft een staatsrechtelijke verhandeling. De rest wijst naar de ministeries, de ambtenaren, de wetten, de regels. De politiek, de politie, de Rijksplanologen en de incidentele brugwachter. Kijk dan heb je het ergens over! Mooi om te constateren dat de overheid zo divers is als het leven zelf.

De overheid in spagaat

De overheid kent vele gezichten. En dat is best lastig. Een vooruitstrevende overheid, als beleidsmaker, als visionaire denker. Visie als leidraad voor de 21ste eeuw? Maar ook de 'wikken en wegende', of de meer behoudende overheid. Een overheid met oog voor de samenleving in al haar facetten, die een warm nest voor al haar burgers biedt. Of de calculerende of de handhavende overheid. Tjonge als je er de DSM V op loslaat, vrees ik voor de diagnose! Een diversiteit die zijn weerga niet kent! En vergeet even niet de lokale, regionale, nationale, internationale overheid. Best lastig vindt u niet? Het beetpakken van de overheid roept meer vragen dan antwoorden op! Misschien wel als belangrijkste, 'Wie of wat is de overheid eigenlijk'

Als laatste de nabije overheid. Heel modern tegenwoordig! In Nederland transitieland lijkt

de overheid steeds meer naar u toe te komen. Iets dat ik mij nog goed herinner van Veronica. De piraat die niet alleen aan land kwam, maar ook naar het dorpsplein. En nu dan de overheid. Nabij tot aan uw voordeur. Het kaderstellende Rijk, de uitvoerende Gemeente. Een nieuw arrangement! De argeloze burger en de argeloze overheid op het dorpsplein in een dans voor gevorderden.

Denk dat eens door! De transformatie naar nabijheid! Overheid en burger kunnen niet zonder elkaar! Toch? Maar zijn het nog wel twee partijen? Of zit de oplossing in de verre toekomst in het versmelten van de beide partijen. Is de burger soms de nieuwe overheid? Versmelten beide in een tijd dat technologie andere vormen van democratie mogelijk maakt? Zou het kunnen gebeuren dat de overheid fluïde wordt? Dat er door begrippen als User-reviewing, gebruikersparticipatie, crowd sourcen, eigen-kracht, netwerken, global brain, 3rd-space, Big Data, en andere modaliteiten ontstaan. Dat 'wij de burgers' en 'wij de overheid' langzaam migreert naar 'wij, de toekomst'?

Een tango vol verlangen

De burger en overheid op zoek naar een ander ritme, een andere dans! Een zwoel ritme waarbij het verlangen van de burger naar vrijheid, minder regeldruk, zeggenschap hand in hand gaan met de gift van meer verantwoordelijkheid krijgen en nemen. Mind blowing toch? Als je werkelijk durft te doordenken wat het gebruik van hedendaagse technologie zou kunnen betekenen voor democratie, ethiek en staatsinrichting.

In de dansschool van het maatschappelijk verkeer zal dat zeker leiden tot tenen trappen! En dat geeft helemaal niets. Er valt veel te leren, te ontdekken voor ontvankelijke dansers! Je kunt niet van meet af aan excelleren! Vertrouwen hebben in de oefening, een oog voor elkaanders kwaliteit en mogelijkheden is een mooie eerste stap. Voorzichtig experimenteren lijkt in eerste aanleg het hoogst haalbare. Maar wel gewoon beginnen, leren, itereren, vallen en doorgaan! Proefveldjes, regelvrije ruimte, kijken, doen! Soepel bewegen vraagt oefening!

Ontwerpregels voor uw toekomst

Maar even terug naar 'De overheid in relatie tot Society 3.0! Wat zijn de ontwerpregels eigenlijk? Denken in essenties en niet in regels? Eigen verantwoordelijkheid en zorg voor anderen? Inclusie en omgaan met diversiteit? Ethiek, privacy en 'Big Data'? Gaat het om beter voor elkaar zorgen op straat en wijkniveau? Of over de effecten van ons lokale gedrag op globaal niveau? Nog nooit trokken de begrippen 'de wereld als speeltuin' en 'een goed gewortelde burger in eigen straat' zo hand in hand op. Is de macht van verbonden netwerken van burgers ooit zo groot geweest of de problemen zo complex? Hebben wij ooit meer invloed uit kunnen oefenen op onze toekomst en leefomgeving?

In november het World Forum of Democracy gericht op het waarderen onderzoeken van die nieuwe toekomst. Maar waarom wachten? Begin nu, gewoon vanuit uw achtertuin!

Nabijheid en mededogen ... waarde(n) van vernieuwing!

vrijdag 06 september

's Ochtends vroeg. Mijn oog valt op een tweet van @Ritzotencate over warme maaltijden van de HEMA en daklozen. Voor 2.50 euro wil hij wel een dakloze uitnodigen om samen een maaltijd te nuttigen.

Mooi beeld! Het laat mij niet meer los. Ritzo heeft hier iets te pakken. Iets dat ik al een tijdje onderhuids voel. De komende jaren zal het gaan om nabijheid en mededogen!

Parels van een nieuwe tijd

Nee, ik ben geen futurist, maar het gevoel is sterk! Nabijheid en Mededogen, de nieuwe waarden voor de komende jaren. Weer zo'n traditioneel denker hoor ik u denken. Poetst de oude waarden van het christendom op tot parels van een nieuwe tijd! Niets is minder waar. Mijn gevoel zegt dat deze waarden de basis van ons handelen gaan worden. Voor rechts, links en het midden. Voor kerk en atheïst, voor jong en oud.

Heilige huisjes verdampen

Kan dat? Tegen de verruwing van de maatschappij in? Tegen de individualisering en de 'ik vecht en haal het wel'-mentaliteit van het huidige tijdsgewricht in? Ja dat kan! De mens krijgt steeds meer het gevoel de grip op de wereld te verliezen? Bestaande waarden en heilige huisjes van jaren verdampen als ochtendnevel! Een logische (tegen)reactie is meer invloed willen in de eigen omgeving. De eigen nabijheid! Voor de een is dat het dorp, voor de ander de regio, misschien zelfs wel het land. Dat laatste hangt sterk af van hoe groot jouw 'span of influence is'.

Nabijheid kun je beetpakken

Voel je um? Voedsel, de stadsboerderijen en regionale voorzieningen rond eerlijk voedsel spuiten als de spreekwoordelijke paddenstoelen de grond uit. Zorg, de lokale zorgteams, zorgvoorzieningen breken op alle fronten door. En ook de broodfondsen zijn uitingen van samen kleiner zorgen voor elkaar! Werk, de netwerken van nabijheid, groeien en bloeien. Zelfstandig professionals groeperen zich in steeds verder vertakkende waarde(n)netwerken van nabijheid. Nieuw is dat grote staande organisaties begrijpen dat dit niet tijdelijk is, maar een uiting van een veranderend tijdperk.

De lijst is bijna onuitputtelijk! Onze energievoorziening, kleiner, dichterbij en gericht op zelfvoorziening. Mobiliteit, gericht op toegang tot op elke straathoek, in plaats van bezit van. Onderwijs, digitaal colleges volgen aan alle belangrijke universiteiten in de hele wereld, maar in nabijheid leren in dialoog te gaan, onze kracht en talent ontdekken in 'ambition and talented based' onderwijs.

Ik daag je uit! Ga eens zitten en kijk naar de trends op de belangrijke maatschappelijke kernthema's. Nabijheid wordt de kernwaarde! Nabijheid in verbondenheid met het grotere geheel. Nee we sluiten ons niet af, we staan in verbinding met de hele wereld, het geheel. Maar we combineren dat met meer invloed op het lokale en de wens tot nabijheid. Think global act local 3.0.

Mededogen kost niets

En dan mededogen! Ooit was de gevleugelde uitspraak 'dat lost de overheid maar op!' Nu is er het besef dat, dat niet langer het geval is! Sterker nog, twee bewegingen trekken dit adagio met kracht uit elkaar op zoek naar nieuwe verbinding. De burger wil meer zeggenschap over de kwaliteit van zijn eigen omgeving. Is bereid daar aan bij te dragen! En de overheid bezint zich op haar nieuwe terugtrekkende rol. Zoekt naar maximaal gebruik van burgerinitiatieven en kostenreductie.

Vertragen om te zien

Mededogen dus! Zien hoe je kunt bijdragen aan het geheel, aan die ander. Een maaltijd voor 2,50 euro kopen voor een dakloze en samen eten. Aandacht geven! Ik hoor u denken, dat is eng en gevaarlijk! Onzin, denk ik dan. Je voelt zelf wel of het kan of niet! Mededogen, we zullen het weer moeten leren toepassen! Mag ik je uitdagen eens mee te denken over zelforganiserende concepten van mededogen? Eens breder te denken dan die dakloze, maar te denken over jouw omgeving, jouw nabijheid. Hoe mededogen er daar uit kan zien. Hoe je met de kleinst mogelijke bijdrage, de grootst mogelijke impact kunt hebben! Mededogen kost niets, gaat vooral om aandacht! Om kijken in plaats van weggijken. Om vertragen om te zien wat is en kan zijn!

Dinsdag naar de Trendrede 2014. Ik ben benieuwd of de futuristen het al zien .... Nabijheid en mededogen .... waarde(n) van vernieuwing!

Rewiring democracy in a digital age

"Rewiring Democracy: reconnecting democratic institutions and citizens in the information age"
Strasbourg, 27-29 November 2013

woensdag 27 november

The [World Forum for Democracy 2013](#)¹ [27- 29 November], organized by the Council of Europe, gathers at Strasbourg to investigate how technology and the internet might change democracy using the tagline '*Connecting*

institutions and citizens in a digital age' as a hopeful adagium.

Everyday, citizens, political parties, governments interact on the internet stating their opinions, asking for help, distribute information. How is that continuous stream of interactions changing our thoughts, our ambitions and the way we look at things? The internet is speeding up new entrepreneurs with amazing business models based on sharing assets instead of owning them. People flock together based on shared values and themes, crossings borders as if they don't exist. So, what's happening to democracy?

Is the new era of democracy lurking inside the old institutions? Or has democracy already carved its new form out on the internet, leaving the institutions trailing behind. More and more local authorities are finding their way on the internet allowing citizens to contribute directly to the decision-making process. It's still fresh and a kind of prototyping the future, but it fulfils the need of citizens who want to contribute directly to their local society.

Intriguing questions

A lot of intriguing questions to be asked and debated at the World Forum for Democracy. What can [Liquid Democracy](#) mean in reconnecting citizens to the democratic institutions we know? How do whistle-blowers and transparency fit in. How can we enhance trust in the democratic equation between citizens and institutions?

As the intro on the program of this World Forum states: '*Are these new online forms of public participation simply technological advances or do they, on the contrary, call for a completely new definition of democracy? The rise of the internet challenges the traditional functioning of representative democracy, but does it lay the foundations of a 'democracy 2.0'?*'

Representatives of civil society, elected officials, political leaders and media representatives from more than 100 different countries will gather in Strasbourg for this second World Forum for Democracy in search for answers. The forum kicks off with a

---

¹ <http://www.coe.int/en/web/world-forum-democracy/home>

paper about [exploiting the web as a tool of democracy](#) a nice read into the trends, pitfalls and hopes for democracy.

Society 3.0 bloggers covering the Forum

Society 3.0 will cover the World Forum for Democracy and its outcomes starring international students from the Windesheim Honours College as reporters. On a daily basis they will write about what democracy can be in the era of society 3.0, focus on frontrunners, great practices and the actual debate. Coverage will include short stories, news clips and in-depth interviews. The project is a co-creation of the World Forum for Democracy, Society 3.0, the Windesheim Honours College, and the Social Innovation Lab partnering up to investigate the changing paradigm of democracy and get the message across to an international public.

Update

Update. You can find all the articles, interviews and video-blogs at <http://www.society30.com>

Democracy needs the 3rd space

Vrijdag 29 november

In Strasbourg we are discussing democracy at the Hémicycle of the Palais de l'Europe. We are at a physical space with a specific objective, in a few years we are probably discussing democracy in

a multiple conference setting in 3rd space.

Opening of the World forum for Democracy in Strasbourg. The big Hémicycle fills up with 80% dark blue suits. That makes you wonder. Aren't we celebrating democracy and searching for step stones and new paths to renew democracy so it fits the 21th century?

When we notice the increasing rate of voters staying at home, we might speak of democracy in blue(s). But I am a strong believer in evolving systems that adapt and make the correct progress when needed. The only thing you need is that minimum of 1% disruptive people in the system. The people that make you re-think and wonder about what it is that makes democracy tick.

Blue but hopeful

I got a mixed feeling. On the one hand, when looking at the gathering, it's great that so many people made the trip to Strasbourg in favour of democracy. On the other hand, we could colorise it. If the quest is to rethink democracy and to get some answers on connecting it to even the outskirts of society, then we should get the outskirts into the debate with us. Maximise on diversity, because when rebuilding modern democracy diversity could be one, or maybe the best asset to build it on. So spice it up a bit! Connect to the outside world and make the Hémicycle the focal point of renewal! Make it a 3rd space!

Democracy in 3rd space

We are used to think and live in a physical world that surrounds us (the 1st space), and nowadays most of us are used to go into the web and live in a virtual world (the 2nd space). We go out there to work, play, and get our daily information. But now we are coming to an age where we will integrate both worlds and enjoy the 3rd space. This 3rd space is a fusion of both worlds, where we use all virtual possibilities while dwelling through the physical world. 3rd space is the result of the technological blurring of the dichotomy between real and virtual. It integrates the first and the second space and gives all the opportunities of both at that moment in time. So for instance, we meet up in the Hémicycle, debate, and connect to the world in real time. Not only do we stream the

debate to the world (one way), the world is there to debate with us (reciprocal). Real time two way interaction with other conference rooms, with citizens in their offices, or using their mobiles out there in the field. Get the grassroots into the room, voting, pushing proposals forward, thinking about questions, giving us detailed information to spice up the discourse. That's where we are going now. So, if we discuss rewiring democracy in a digital age, discussing democracy in third space is one of the most important issues to get an opinion on!

3rd space – the new Hémicycle

If we take a minute, to understand the possible consequences and deep redefining opportunities, the first thing that comes to my mind is that we need new skills. But maybe even more important, we need a change of culture. We have to get rid of the fear for real time mass participation and the possible 'mob effects' and 'wisdom of the crowds'. It all starts with stepping into the cold water and take the first steps and get a feel of it. Don't be afraid to prototype, to learn of all the small steps you take. Dare to take that high road of investigation of the unknown!

In 10 to 15 years, there won't be 2000 people gathering for the debate, but the whole world might be attending. But we all know, quantity is not quality. Shared values underlying the rethinking of democracy are of utmost importance. Restoring trust, using a new language of democracy to connect to everybody, transparency, and a strong focus on education can revive democracy and upgrade it in the 21th century. The 3rd space is only 'the container', the Hémicycle of the future.

Het social Innovation Lab

Het Social Innovation Lab is een dynamisch huis van diensten voor projecten en experimenten op het terrein van sociale innovatie en social enterprise. Twee begrippen waar een wereld achter schuil gaat.

Het Lab vindt het belangrijk deze begrippen inhoud te geven en concreet te maken: 'samen zorgen dat het morgen nog beter gaat dan vandaag op terreinen als onderwijs, werk en zorg'. Zo simpel kan het zijn!

Het Lab is een netwerk met een groot aantal specialisten, dromers en doeners op de meest uiteenlopende terreinen. Samen in staat om 'state of the art'- oplossingen te bieden bij het realiseren van projecten en workshops.

Het Social Innovation Lab verbindt mensen die bijdragen aan de ontwikkeling van nieuwe concepten passend bij deze tijd. Het Lab maakt dankbaar gebruik van alle mogelijkheden die de social media hiertoe bieden en creëert graag communities gedreven door een gemeenschappelijk doel.

Het Social Innovation Lab werkt vanuit de visie dat multidisciplinaire teams betere oplossingen vinden. Het Lab omarmt concepten waarbij de talenten, drijfveren en ambitie van de mens centraal staan en waarbij vanuit de verbinding van 'sterkten' gekeken wordt.

In de visie van het Lab zijn vernieuwen, verbinden, leiderschap, co-creatie, passie, 'anders denken, anders doen' belangrijke sleutelwoorden bij de uitdagingen die voor ons ons liggen. Zoeken naar nieuwe paden, zonder de gebaande te veronachtzamen!

Vanuit die visie draagt zij bij aan concept- en organisatie-ontwikkeling en werkt van nature graag samen met onderwijsorganisaties. Het Lab betekent experimenterend leren met een duidelijk doel voor ogen.

Het Lab realiseert bijzondere projecten, waarin architecten, kunstenaars, vissers, ambtenaren, psychologen, bestuurskundigen, organisatiekundigen, landbouwers, storytellers, theaterregisseurs, planologen, musici, project- en verander-managers samen bouwen aan oplossingen, die de mooie waard zijn.

Vind ons op <http://www.socialinnovationlab.nl>